

Sundbyberg 2023-05-10

Diarienummer: 2022:1205

Vår referens: Agneta Söder
agneta.soder@funktionsratt.se

Mottagare: Skolverket
registrator@skolverket.se
sigrid.ekstrom@skolverket.se

Remissvar avseende förslag till

- förordning om ändring i skolförordningen (2011:185),
- förordning om ändring i gymnasieförordningen (2010:2039), och
- Skolverkets föreskrifter och allmänna råd om tilläggsbelopp för extra ordinära stödåtgärder

Funktionsrätt Sverige

Funktionsrätt Sverige är en samarbetsorganisation för 50 funktionsrättsförbund som tillsammans representerar cirka 400 000 medlemmar. Vårt arbete grundar sig på mänskliga rättigheter när vi driver medlemmarnas funktionsrätt – rätten att fungera i samhällslivets alla delar på lika villkor. Vårt mål är ett samhälle för alla.

Vår utgångspunkt är rätten till en inkluderande utbildning och en fungerande skolgång för alla elever med funktionsnedsättningar och kroniska sjukdomar i enlighet med FN:s funktionsrättskonvention¹ med Allmän kommentar nr 4² och att principerna i Salamancafördraget³ säkerställs inom det svenska skolväsendet.

¹ <https://toolkit.funktionsrattskonventionen.se/alla-rattigheter/>

² <https://www.mfd.se/vart-uppdrag/publikationer/fns-konvention-ochallmanna-kommentar/sammanfattande-introduktion-av-allman-kommentar-nr-4-om-ratten-till-inkluderande-utbildning/>

³ <http://www.unesco.se/wp-content/uploads/2013/08/Salamanca-deklarationen1.pdf>

Funktionsrätt Sveriges synpunkter på förslaget

Funktionsrätt Sverige tillstyrker föreslagna ändringar i skolförordningen (2011:185), förordning om ändring i gymnasieförordningen (2010:2039) och Skolverkets föreskrifter och allmänna råd om tilläggsbelopp för extraordinära stödåtgärder men har några synpunkter och förslag till förtydliganden.

Skolverkets föreskrifter och allmänna råd om tilläggsbelopp för extraordinära stödåtgärder

Uppgifter som ska lämnas vid ansökan § 3

Vi anser att det är otydligt vad som avses med punkt 1 och punkt 3 då de delvis överlappar varandra. I punkt 1 ska man beskriva stödbehovet och i punkt 3 efterfrågas en beskrivning av anledningen till att eleven behöver extraordinära stödåtgärder. Punkt 3 blir otydlig då det kan tolkas som att man ska uppge diagnos eller liknande, vilket inte är ett krav enligt skollagen för att erhålla stöd. Enligt skollagen är det ju behovet som är avgörande. Det skulle också kunna tolkas som att man ska ange en diagnos och tänker att det räcker, och då inte beskriver själva behovet. Förslagsvis gör man punkt 1 och 3 till en enda punkt och förtydligar att det är behovet som ska vara avgörande och att det är detta som ska beskrivas.

Förslag till Skolverket

Behov av statistik avseende barn och elever i behov av extraordinära stödåtgärder

Vi anser att Skolverket bör ta fram nationell statistik över barn och elever med extraordinära stödåtgärder på samma sätt som görs idag avseende hur många elever som får särskilt stöd (och har ett åtgärdsprogram).

Behov att se över tillämpning av tilläggsbeloppet rörande resursskolor

Från och med den 1 juli 2023 kommer resursskolor att regleras i skollagen (kap 9 § 1; kap 10 § 31a, 35 §; kap 11 § 30a, § 34 och kap 15 § 33). I både fristående och kommunala resursskolor går företrädesvis barn och elever med extraordinära stödåtgärder och i fallet med fristående skolor behöver man för i stort sett alla barn och

elever ansöka om tilläggsbelopp. Många kommuner använder även principen om tilläggsbelopp på de egna skolorna. Här skulle man behöva se över hur detta ska hanteras på ett praktiskt sätt. Det är inte rimligt att behöva lägga tiotals timmar på en ansökan för varje enskild elev utan det skulle behöva göras på skolenhetsnivå. Idag medger inte lagstiftningen detta men det är något som behöver hanteras med den förändrade lagstiftningen för resursskolor som nu träder i kraft. Skolverket kan med fördel lyfta detta till Utbildningsdepartementet eftersom skollagen och särskilt skrivningarna rörande tilläggsbeloppet och resursskolor inte harmonierar.

Skolsituationen för barn och elever med funktionsnedsättning

Enligt Skolverkets statistik för 2022 saknar 15 procent behörighet till ett nationellt program på gymnasiet.⁴ Många av dessa har en diagnosticerad eller icke-diagnosticerad funktionsnedsättning. Skolgången för elever med funktionsnedsättning och kroniska sjukdomar är ofta kantad av misslyckanden och många når inte skolans mål. Våra medlemsförbund⁵ rapporterar om stora brister när det gäller adekvata anpassningar och stöd, en otillfredsställande och otillgänglig skol- och lärmiljö, låg kompetens hos personalen samt (som konsekvens) hög skolfrånvaro. Över tid blir det inte heller bättre, det blir sämre.

⁴ <https://www.skolverket.se/om-oss/press/pressmeddelanden/pressmeddelanden/2022-09-29-slutbetygen-for-arskurs-9-pa-samma-niva-som-fore-pandemin>

⁵ Bland annat: Autism Sveriges skolenkät 2022: ⁵ <https://www.autism.se/om-oss/vad-vi-gor/autismenkater/skolenkater/skolenkat-2022/>
Attentions frånvaroenkät 2020: https://attention.se/wp-content/uploads/2021/03/rapport_skolfranvaro_attention_2020.pdf
Rapport från Svenska Diabetesförbundet 2023: <https://www.diabetes.se/aktuellt/nyheter/pressmeddelande/>

I Skolinspektionens årsrapport 2022⁶ konstateras att flest brister hos granskade skolor rör extra anpassningar och särskilt stöd – och så har det även varit tidigare år. Skolverket har nyligen publicerat statistik över antal elever som har ett åtgärdsprogram. Läsåret 2022/23 omfattas 5,9 procent av eleverna i grundskolan av ett åtgärdsprogram. Högst är andelen i årskurs 9, där 9,3 procent av eleverna har ett åtgärdsprogram.⁷ Trots ändrad lagstiftning (bland annat läsa-skriva-räkna-garantin) ser vi fortfarande att stödet ofta saknar träffsäkerhet och sätts in alldeles för sent.

Med vänlig hälsning
Funktionsrätt Sverige

Nicklas Mårtensson
Generalsekreterare

⁶ https://www.skolinspektionen.se/globalassets/02-beslut-rapporter-stat/granskningsrapporter/regeringsrapporter/arsrapport/arsrapport-2022/si_arsrapport-2022.pdf

⁷ <https://www.skolverket.se/om-oss/aktuellt/nyheter/nyheter/2023-04-20-sarskilt-stod-i-grundskolan-satts-fortsatt-in-for-sent>